ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනය

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනය හැඳින්වීම

මිනිසා සාමූහිකව ජීවත්වීමට හුරු වීමත් සමග සමාජයේ යහ පැවැත්ම උදෙසා සංවිධානාත්මක පාලන ක්‍රමයක් අවශ්‍ය විය. ඒ අනුව අතීතයේ පටන් විවිධ පාලන ක්‍රම භාවිතා කර තිබෙනු හඳුනා ගත හැකිය.

රදළ ආණ්ඩු

රාජාණ්ඩු

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩු

මේ අයුරින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩු සුවිශේෂී වන්නේ පුරවැසි සහභාගීත්වය වඩාත් ඉහල බැවිනි.

- ප්‍රජාව - ජනතාව
- තන්ත්‍රය - පාලන ක්‍රමය
- වාදය - මතවාදය

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

Democracy

Democraly	= Demos	+ Kratos
ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය	ජනතාව	පාලනය

❖ අභ්‍යාසය

1. අතීතයේ භාවිතා කල පාලන ක්‍රම මොනවාද?
2. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ නිර්වචනයක් ගොඩනගන්න

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ ආරම්භය හා විකාශනය

ග්‍රීසියේ ඇතැන්ඩ් පෞර රාජ්‍යයේ පාලන කටයුතු සිදු වූයේ සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අනුවයි. එහි ප්‍රධාන පාලන ආයතන **පුරවැසි සභාව** නම් වේ.

- නගරවැසි කන්තාවන් / වහලූන් / විශේකයන් හට පුරවැසි සභාවට සහභාගි වීමට නොහැකි විය.

- ග්‍රීසියේ වැනිම සියළු දෙනා එක්ව ගෙන ගිය පාලනයක් ඉන්දියාවේ වජ්ජි ජනපදයේද හමු විය. **සප්ත අපරිහානි ධර්ම** එහි මූලික පදනම විය.

  15 වන සියවසෙන් පසුව යුරෝපයේ ජාතික රාජ්‍ය විකාශනය වීමත් 1688 එංගලන්තයේ සිදු වූ ඉංග්‍රීසි විප්ලවය (උත්කෘෂ්ට විප්ලවය) නිසාත් නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට පදනම වැටුණි.

1. සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ආරම්භ වූයේ කොහේද ?
2. ඇතැන්ස් හි ප්‍රධාන පාලන ආයතනය හැඳින්වූයේ කිනම් නමකින්ද ?
3. ඇතැන්ස් හි පාලනයට සහභාගී වීමට නොහැකි වූ කණ්ඩායම් කවුද ?
4. උත්කෘෂ්ට විප්ලවය පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීමක් කරන්න.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයේ ස්වරූප

සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

ග්‍රීසිය

ඉන්දියාවේ වජ්ජි ජනපදය

වක්‍ර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

17 වන සියවසේදී යුරෝපයේ ආරම්භ විය

නිර්වචන

ජනතාව විසින් ජනතාව උදෙසා පවත්වාගෙන යනු ලබන ජනතාවගේ පාලන ක්‍රමය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයයි

ඒබ්‍රහම් ලින්කන්

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදිය යනු සියලූ දෙනාටම අයිතිවාසිකම් හිමි වන පාලන ක්‍රමය යි

සීලර්

සමහර දේශපාලන විද්වතුන් මෙම සංකල්පය දෘෂ්ටිකෝණ දෙකකින් විග්‍රහ ර තිබේ.

පාලන ක්‍රමයකි

පාලනය සඳහා නියෝජිතයින් තෝරා ගනු ලබන්නේ ජනතාවගේ බහුතර කැමැත්තෙනි

සමාජ හා ජීවන ක්‍රමයකි

යහපත් ගතිගුණ වලින් සමන්විත පුද්ගලයින්ගෙන් නිර්මාණය වූ සමාජයක් වීම

අභ්‍යාස

1. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයේ ස්වරූප නම් කරන්න
2. සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සහ වක්‍ර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හඳුන්වන්න
3. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳව ඉදිරිපත්ව ඇති නිර්වචන 2ක් ලියන්න
4. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පාලන ක්‍රමයක් ලෙස හා ජීවන ක්‍රමයක් ලෙස වැදගත් වන්නේ කෙසේද?

<u>ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක අංග ලක්ෂණ</u>

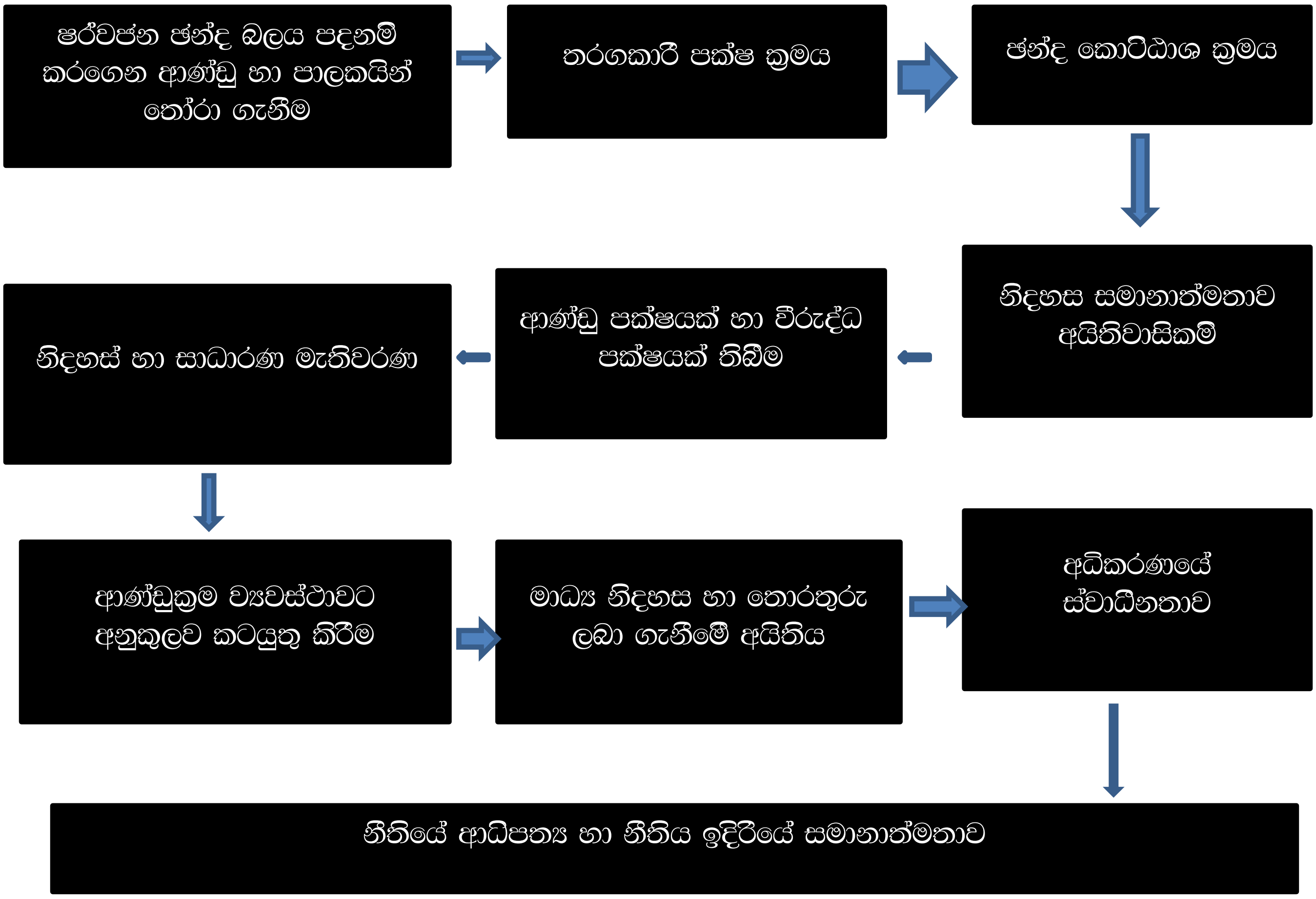

අභ්‍යාසය

1. ගැලපෙන පරිදි යා කරන්න

බහු පක්ෂ	චීනය / කියුබාව
ද්වි පක්ෂ	සරල බහුතර / සමානුපාතික
ඒක පක්ෂ	භූමිය / ජනගහණය
නියෝජන ක්‍රම	ශ්‍රී ලංකාව / ඉන්දියාව
ඡන්ද කොට්ඨාස	ඇමරිකාව / බ්‍රිතාන්‍ය

2. කෙටි පිළිතුරු සපයන්න
   I. සර්වජන ඡන්ද බලය යනු
   II. ශ්‍රී ලංකාවේ ඡන්ද කොට්ඨාශ බෙදා වෙන් කරනු ලබන්නේ
   III. නිදහස් හා සාධාරණ මැතිවරණයක ලක්ෂණ මොනවාද
   IV. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටක ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් තුළින් ලැබෙන ප්‍රයෝජන මොනවාද
   V. නිදහස් මාධ්‍යයේ කාර්යභාරයන් මොනවාද

<u>රාජ්‍යයේ හා ආණ්ඩුවේ ස්වභාවය</u>

රාජ්‍යය ස්ථාවර ආයතනයක් වන අතර ආණ්ඩුව වරින් වර වෙනස්වීම් වලට භාජනය වන ආයතනයකි

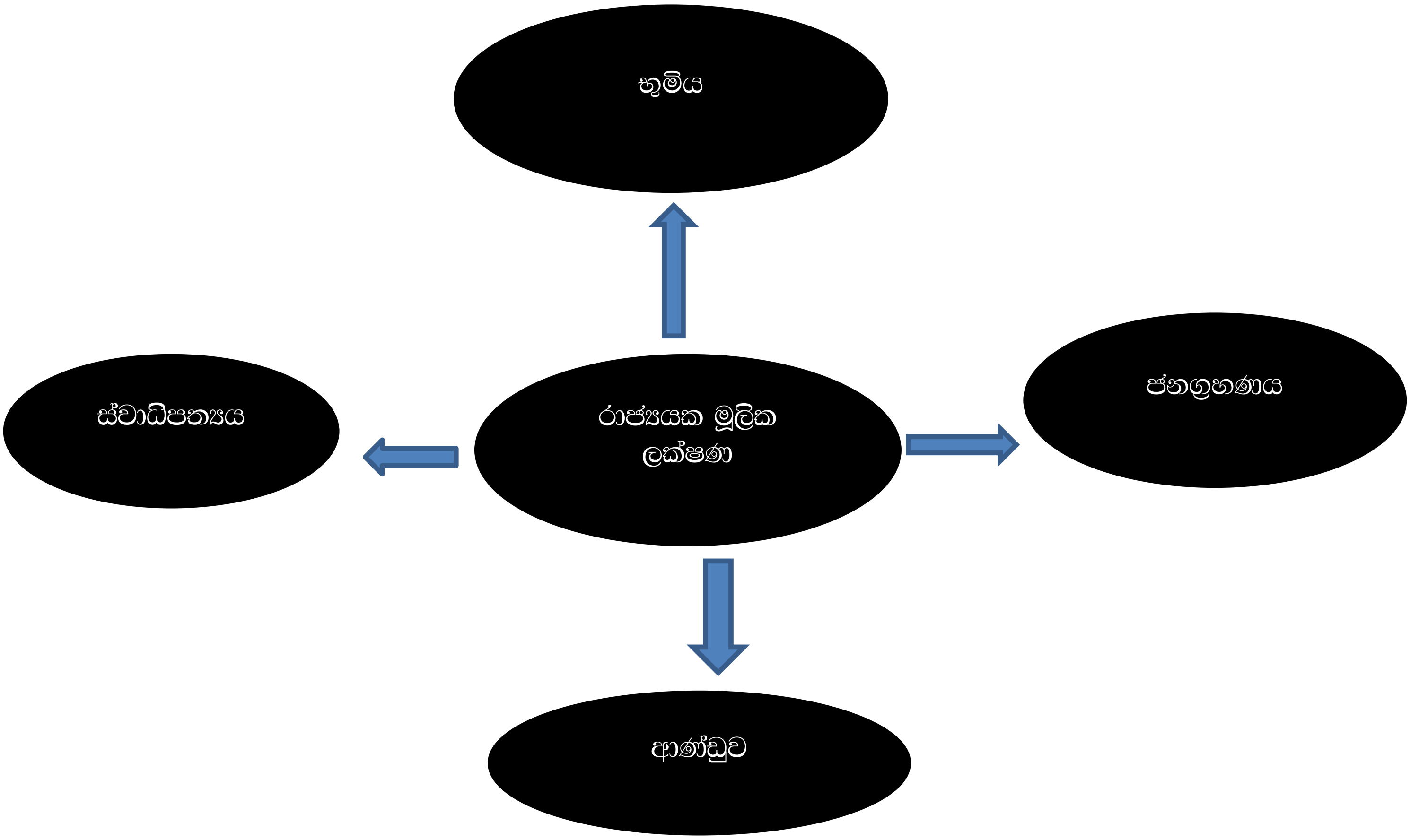

රාජ්‍යය පිළිබඳ නිර්වචන ඉදිරිපත් කළ පුද්ගලයින්

- ඇරිස්ටෝටල්
- නිකොලොස් මැකියාවලි
- මහාචාර්ය ගානර්
- තෝමස් හොබ්ස්

<u>ජාතික රාජ්‍යය</u>

<u>ලක්ෂණ</u>

- ➢ එක් ජාතියක් සඳහා එක් රාජ්‍යයක් යන සංකල්පය මත පදනම් වීම
- ➢ භූමිය ජනග්‍රහණය ආණ්ඩුව ස්වාධීපති බලය යන අංගයන්ගෙන් සමන්විත වීම
- ➢ වෘත්තීය නිල බල පැලැන්තියක් මගින් පාලනය වීම
- ➢ ස්වාධිපති බලය හිමි වීම

<u>බිහිවීමට බල පෑ හේතුව</u>

- ➢ රෙපරමාදු ආගමික ප්‍රතිසංස්කරණ
- ➢ පුනරුදය
- ➢ වැඩවසම් ක්‍රමයේ බිඳ වැටීම හා ධනවාදයේ නැගීම

- විද්‍යාත්මක දැනුම වර්ධනය

රාජ්‍යයේ භූමිකාව

- නීතිය හ ා සාමය ආරක්ෂා කිරීම
- ආර්ථිකහ හා දේශපාලන ස්ථාවර බව පවත්වාගෙන යාම
- සමාජ සුභ සාධන සේවා සැපයීම
- සංවර්ධන සැලසුම් ක්‍රියාත්මකකිරීම

අභ්‍යාසය

හිස්තැනට ගැලපෙන පිළිතුර සොයා ලියන්න

1. රාජ්‍යයේ මූලික ලක්ෂණ ……………………,………………………………, ……………………, …………………… වේ
2. …………………………………………………………ජාතික රාජ්‍යයක ප්‍රධාන ලක්ෂණයකි
3. ……………………… , ……………………………… යන ඒවා ජාතික රාජ්‍ය බිහි වීමට බලපාන ලදි
4. ………………………………………… යන ඒවා රාජ්‍යයට පැවරෙන කාර්යයන් වේ
5. ජාතික රාජ්‍ය පිලිබද සංකල්පය ශක්තිමත් කිරීමට ……………………………… , ……………………………… යන චින්තකයන්ගේ අදහස් බලපෑවේය

රාජ්‍යයන්ගේ ප්‍රධාන ස්වරූප

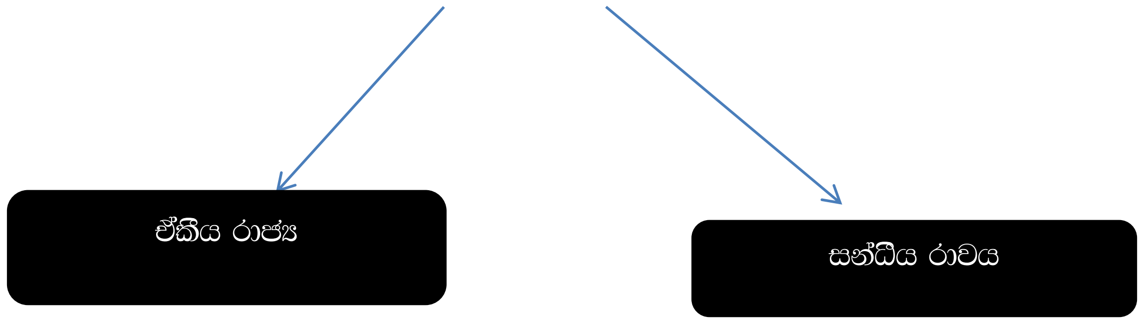

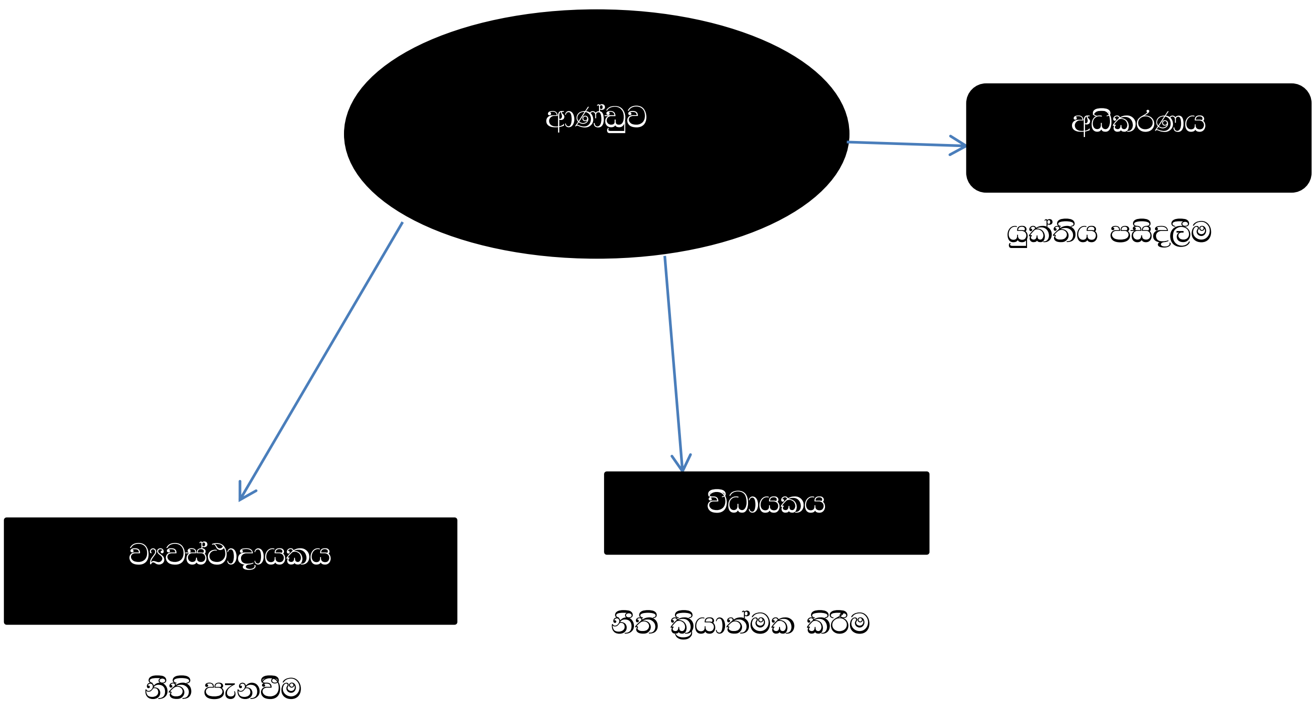

<u>ආණ්ඩුක්‍රමවල ස්වරූප</u>

පාර්ලිමේන්තු ආණ්ඩුක්‍රම	**ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රම**
මෙය නාමික විධායකය හා සත්‍ය විධායකය යනුවෙන් දෙයාකාර වේ	විධායක බලය ජනාධිපතිට හිමි වේ
ව්‍යවස්ථාදායකය තුළින් විධායකය තේරී පත් වේ	ජනාධිපති රාජ්‍යයේ නායකයා හා ආණ්ඩුවේ නායකයා වේ
ව්‍යවස්ථාදායකයා හා විධායකයා අතර සෘජු සබඳතාවයක් පවතී	විධායකය ව්‍යවස්ථාදායකයට සෘජුව වග නොකියයි
විධායකය ව්‍යවස්ථාදායකයට සාමූහිකව වග කියයි	ව්‍යවස්ථාදායකයට සෘජුව විධායකය පාලනය කල නොහැක

අභ්‍යාසය

1. රාජ්‍යයේ ප්‍රධාන ස්වරූප නම්කරන්න
2. ආණ්ඩුවේ ත්‍රිවිධ ආයතන මොනවාද ?
3. ප්‍රධාන ආණ්ඩුක්‍රම වල බල ස්වරූප වර්ගකළ හැකි ආකාර 2 නම් කරන්න
4. පාර්ලිමේන්තු ආණ්ඩුක්‍රමයක ලක්ෂණ හෝ ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රමයක ලක්ෂණ 3 බැගින් ලියන්න
5. ආණ්ඩුව පිළිබඳ මහාචාර්ය ගානර්ගේ නිර්වචනය ලියන්න

<u>පුරවැසියා සතු යුතුකම්</u>

1. නීතිමය යුතුකම්
2. සදාචාරාත්මක යුතුකම්

- පුරවැසි යුතුකම් පිළිබඳ 1978 II වන ජනරජ ව්‍යවස්ථාවේ 28 වන ව්‍යවස්ථාව තුළ පැහැදිළි කර ඇත

<u>පුරවැසියා කෙරෙහි වන වගකීම්</u>
<u>රජයේ වගකීම්</u>

- නීතිය හා සාමය ආරක්ෂා කිරීම
- සමානාත්මතාව සුරැකීම
- නීතියේ සාධාරනත්වය
- රාජ්‍ය මුදල් පාලනයේදී විනිවිද බව
- පරිසරය ආරක්ෂා කොට සුරක්ෂිත කිරීම

<u>ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක් සාර්ථක වීමට අවශ්‍ය සාධක</u>

- නිදහස් හා සාධාරණ මැතිවරණ
- නීතියේ ආධිපත්‍ය පැවතීම
- අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය
- දේශපාලන අවබෝධයකින් යුත් ජනතාවක් සිටීම
- යහපත් ආර්ථික මට්ටමක් පැවතීම
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දිවි පැවැත්ම

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක වැදගත්කම

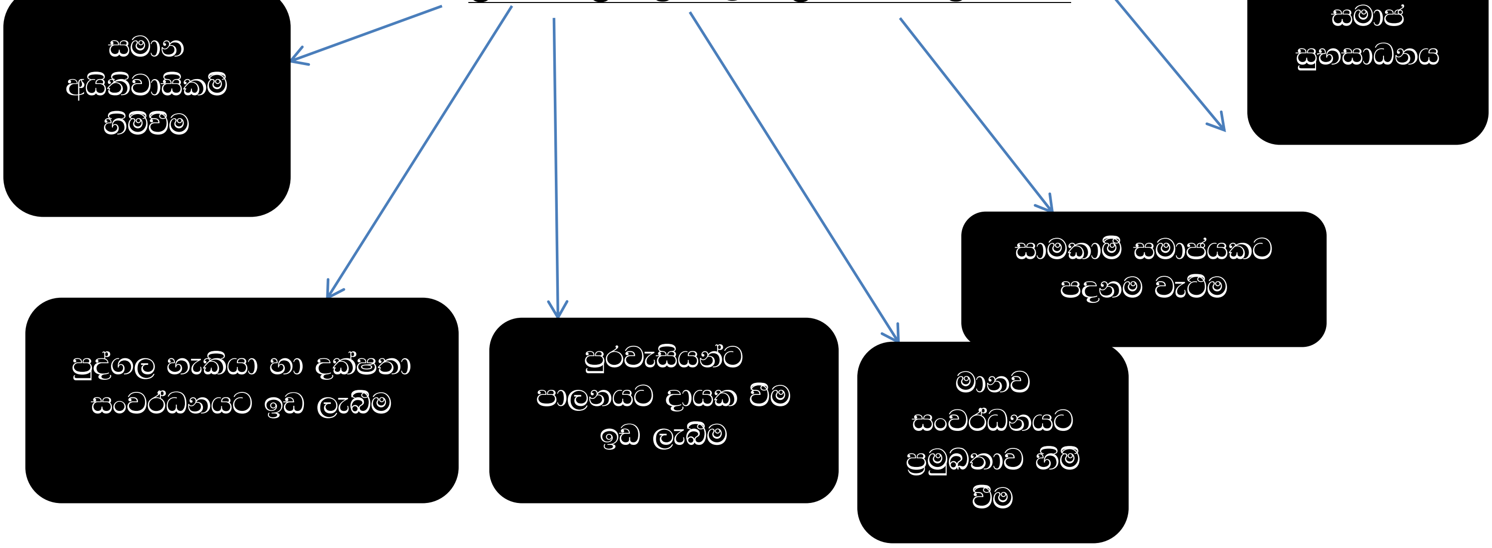

අභ්‍යාසය

1. පහත යුතුකම් නීතිමය හා සදාචාරාත්මක වශයෙන් වර්ග බර නැවත ලියන්න

1. නීතියට ගරු කිරීම
2. වැඩිහිටියන්ට ගරු කිරීම
3. අන් අයට ආදර්ශමත්ව හැසිරීම
4. බදු ගෙවීම
5. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ආරක්ෂා කිරීම

2. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පුරවැසියෙකු තුළ තිබිය යුතු ගුණාංග 5ක් ලියන්න

3. රජයේ මැදිහත්වීමෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන සුභසාධනය පදනම් කර ගත් වැඩසටහන් නම් කරන්න